

finde Noget, der kan bringe mig til at slutte mig til ham. Med Hensyn til Lovforslaget i den Stand, hvori det nu foreligger, skal jeg udtrykkelig bemærke, at jeg antager, at det i sine umiddelbare Følger ikke vil være videre fordelagtigt for de nuværende Fæstere. Naar jeg desuagtet stemmer for det, saa er det, som jeg allerede antydede ved Sagens 1ste Behandling, fordi jeg i Principet seer en Anerkjendelse af, at Staten bevarer Rettigheden og Forpligtelsen til at tilsee og lede dette Forholds Ordning og Udvikling, og endnu mere, fordi det i ethvert Fald forekommer mig, at Sagen ikke bør undrages en yderligere Behandling i det andet Thing. Jeg maa gjentage, at jeg med fuld Overbeviisning og Fortrøstning fastholder, at Formaalet saavel i mit Fædrelands almindelige Interesse som i Fæstebondestandens og i Godseierens særlige Interesse ikke er en Forbedring af Fæstelovgivningen, men en fuldstændig Ophævelse af dette Forhold ved Fæstegodssets Overgang til Selveiendom. Jeg maa derfor forvare mig imod en Ytring af den ærede Ordfører paa et tidligere Stadium om, at den almindelige Stemning skal have forandret sig med Hensyn til dette Spørgsmaal. Jeg troer, at dette Spørgsmaals Behandling saavel i Pressen som i Folkerepresentationen ikke ledes til at antage dette; at derimod Enkeltmand kan have forandret sin Stilling til Sagen, skal jeg naturligtvis ikke benægte.

Ordføreren: Det glæder mig at være i fuldkommen Samstemning med den ærede sidste Taler, naar han udtalte, at det Formaal, hvortil man maatte stræbe hen, er Fæstegodssets Overgang til Selveiendom til de nuværende Fæstefamilier. Det er, som det ærede Thing vil vide, netop dette, som jeg saavel ved denne som ved mange tidligere Leiligheder efter ringe Evne har stræbt at virke for, og altsaa maa det glæde mig at høre, at den ærede Taler i samme Grad har vidst at bevare sin Stilling til Sagen. Det glæder mig ogsaa at høre, at han nu vil stemme for Lovforslagets endelige Vedtagelse, da han ogsaa derved vil have gjort Noget for denne Sag.

F. Nielsen: Jeg seer mig ikke istand til at stemme for dette Lovforslags Ophævelse

til Lov, da det efter min Overbeviisning indeholder en stor Ubillighed imod Tiendebelen af Landets Gaardfæstefamilier. Lovforslaget vil tillægge Godseierne en Ret, de aldrig før have havt, den nemlig, at indbrage under deres Hovedgaarde hver 10de Gaard, en Tienddeel af alt deres Fæstegods, og denne nye, dem saaledes tillagte Ret vil blive til en ligeledes ny Skade for Tiendebelen af Landets Gaardfæstefamilier. Nu var det min Mening, at de, der saaledes havde Gavn af Loven, skulde hde en Godtgjørelse til dem, der lode Skade ved Loven, og jeg vil ikke finde det ubilligt, om Saadant var steet, idet jeg i saa Henseende vil paaberaabe mig, hvad der ved et andet Punkt er blevet udtalt, at naar man ved en Lov fastsætter en ny Rettighed, maa man ogsaa kunne fastsætte dens Begrændsning. Jeg havde derfor ønsket at indbringe til tredje Behandling et Ændringsforslag, der skulde bestemme en vis Erstatning, som Godseieren i det Tilfælde, at han benyttede sig af Loven, skulde udbetale til Gaardfæstereus Familie, hvis der var Livsarvinger, men det lykkedes mig ikke at skaffe mig den fornødne Tilslutning for at kunne indbringe et saadant Ændringsforslag. Endeel af de Mænd, som jeg henvendte mig til, fandt, at de Forbringere, der gjordes til Godseierne, vare for store, Andre fandt, at de vare meget for ringe og at de burde gjøres dobbelt saa høje, Andre havde Indvendinger mod Formuleringen. Det har heller ikke været mig muligt at komme til en bestemt — ikke engang en omtrentlig — Rundskab om, hvormange Gaardfæstefamilier derved vilde udsættes for Fare. Jeg har ikke kunnet finde nogen Opgivelse af, hvor stort Gaardfæstehartkornet for Tiden er i det Hele. I statistisk Tabelværk for 1852 opgives der imidlertid, at alt Slags Gaardhartkorn udgjør 207,073 Tdr. + 78,085 Tdr. Det større Tal udgjør Gaardene over 4 Tdr. Hartkorn og det mindre Gaardene under 4 Tdr., men dog over 1 Tde. Hartkorn. Nu udtalte den høitærede Minister ved denne Sags forrige Behandling, at Selveiergaardhartkornet og det, der stod i Klasse dermed, 1ste Januar 1859 udgjorde 207,948 Tdr. Der vil altsaa blive tilbage omtrent 77,000 Tdr. Hartkorn, og det turde man vel antage, vil være Fæstegaards-